

BOSTAN BEKÇİSİ FIRAT

Uzaklarda bir gece kuşu öttü.

Çocuk gözlerini açtı, gökyüzüne baktı. Binlerce yıldız ve Aydede.

Aydede gülümsüyordu. Şefkatli bir anne gibi.

Çocuk kendi annesini düşündü. Aydede gibi gülümser mi annesi, gülümsemez, yoo, kötü biri olduğundan değil, hiç değil, gülümseyecek hali kalmamıştır da ondan. Bir evin içinde altı çocuk... İki çocuk da eve yeni gelen kumadan, etti mi sana sekiz. Vışş...

Çocuk, dallı güllü yorganın altında kirpi gibi büzül-

dü. İncecik bacaklarını kendine çekti, incecik kollarını karnına doladı, incecik parmaklarıyla göbeğini ovalamaya başladı. Karnında beter bir ağrı.

Bu beter şey uyandırmış olmalı onu, o tatlı uykusundan.

Yorganı araladı, hafifçe doğruldu, altında geceleme-ye karar verdiği ağaca sırtını yasladı ve ağrı geçsin diye beklemeye başladı...

Amanın! Yorganın aralığından buz gibi bir ayaz girdi içeri. Çekilir gibi değil hani.

Zangır zungur titreyen dişlerinin arasından, “Helaya gitmem lazım,” diye söylendi.

İyi de, tarlanın ta en ucundaki helaya gitmek kolay iş mi?

Çocuk yorganına sarındı; “Hangi akılsız yaptıysa bunu o cehennem dibine,” diye söylenerek, titreyerek, düşerek, kalkarak, helanın yolunu tuttu.

Hela da hela olsa!

Üç tarafında kalın mukavva kutudan duvar, dördüncü boşlukta bir kapı, al sana hela!

Kapı da kapı olsa!

Üzüm çuvalından bozma, yırtık pırtık bir şey. Adını kapı koymuşlar.

Çocuk, titreyip duran bedenine sardığı yorganı toparladı, helanın bitişiğindeki korkuluk Veli'nin koluna astı. Bir eliyle çuval-kapıyı aralarken, cırlıdayıp duran karnındaki eliyle donunu indirdi...

Derince kazılmış çukurun iki yanındaki tahta par-

çalarının üstüne ayaklarını yerleştirirken patırtılar başladı.

Amanın! Roketatar mı ne? Bir çocuğun karnından bunca gürültü çıksın! Hayret! Ne karınmış!

İnim inim inledi çocuk, bas bas bağırdı.

“Salak Fırat! Ne vardı sanki o kadar çok kavun yiyecek? Deden sana, ‘Oğlum, çok yeme, cırcır eder bu meret,’ demedi mi?

“Yemeyecektim de ne yapacaktım ha dede? Köfte mi vardı yiyecek, ayran mı vardı içecek? Kadayıf verdiniz de yemedim mi? Ekmek kavun, kavun ekmek. Bu dağın başında bıraktıklarınız bunlar. Yemeyip de aç mı öleydim?”

Üstüne oturduğu çukura boşalttığı şeylerin miktarı arttıkça, çocuğun karın ağrısı azaldı. Onu orada bir başına bırakıp giden dedesine haykırıp, içindeki sinirden kurtulmasının da yardımı olmuştur elbet.

Öfkesi dindi mi? Yoo. Sırada Aydede var. Öfkeyse öfke!

“Senin için kolay tabii Aydede. Göğe oturmuşsun gülümser durursun. ‘Oğlum, bostanlarımızın çoğunu çaldılar bu sene. Hiç değilse bu son ürünü çaldırmayak. Geceleleri sırayla bekleyek. Bir ben, bir sen, bir deden,’ diyen bir baban var mı senin?

“Dediğini tutsa, gene içim yanmaz. Buldu benim gibi enayiye, ‘Oğlum, sen bu gece de kalacan, benim işim çıktı,’ deyip duruyor.

“Kalacaz, başka ne yapacaz?”

“Havalar soğudu gayrı, hiç değilse bir yatak serek şu çocuğun altına,’ diyen bir ana da yok...

“Bu çocuk ne yer ne içer dağın başında?’ diyen bir dede de yok... Dedemiz masallar anlatsın dursun, başkaca bildiği yok...

“Senin bunlardan haberin var mı Aydede, hı?

“Batsın bu dünya! Diyarbakır’da değil de, şu bizim dayıoğlu gibi Amerika’da doğmak varmış. Her şeyi tam, gene de vır vır vırlanıyor, mektup yazmaya bile üşeniyor pašam.

“Biz burada karnımızın ağrısını bile kendimiz iyileştiriyoruz. Adalet var mı şimdi bu dünyada?

“Sen bile ikimizin de Aydede’sisin ama... bir ona bak, bir de bana.

“Öyle gülümseyip durmakla olmuyor işte.”

Fırat, karnının ağrısı tamamen geçene kadar o çukurun üstünde söylendi durdu. Daha da söylenecekti de...

“Uuuu!..” Uzaklardan bir ses!

Amanın! Çakal!

Titreyerek çıktı heladan. Veli’nin koluna astığı yorganını kaptı, koşmaya başladı.

Veli’ye çatmadan olur mu? Koşarken öfke unutulur mu?

“Senin işin bile benden kolay be Veli! Kollarını iki yana açmış, öyle bakar durursun. Ne üşürsün, ne korkar-

sın, ne acıkırsın... Korkuluk olmak varmış, çocuk değil.”

Koştı, koştu, koştu...

Ağacının yanına geldiğinde nefes nefese kalmıştı.

“Uuuuu!” Uzaklardan.

Çakalsa bu şey, ağaca çıkmalı, diye düşündü, düşüncesini beğenmedi, boş veeer, ses şimdilik uzaktan geliyor, yakınlaşırsa o zaman çıkarım dedi, yorganını yere serdi, annesinin sıcacık koynuna giriyor gibi girdi içine, sarıp sarmaladı kendini ve uyudu.

Yoo uyuyamadı.

“Dedem olaydı, bi’ masal anlatırdı, cırp diye uyurdum,” dedi içinden. “Hani sen dedene kızdıydın az önce,” dedi içindeki öteki Fırat. “Sus yaa, masala kızılır mı salak!” diye azarladı onu Fırat. Bir yandan yorganın içinde debelenip dururken, bir yandan da, dedesinin anlattığı masalları hatırlamaya çalışıyordu.

Tam o anda vıjıt diye bir şey kayıvermez mi yorganının altından!

Başka bir korku!

Ya yılansa, ya sokarsa? Amanın!

“Uuuuu!” Uzaklardan. Çakal mı, gelir mi?

Bir amanın daha!

Fırat içine emirler vermeye başladı.

‘Haydi Fırat, korkmanın sırası değil, bir kere yılanı dokunmazsan sana bi’ şey yapmaz, deden sana yılan masalı anlattıydı, onu hatırla... haydi yüksek sesle anlat onu kendine... içindeki o korkak Fırat korkuyu tepelesin.’

Fırat, Fırat'ı dinledi, masalı yüksek sesle anlatmaya başladı:

“Yılan masalını... masal değil de... gerçekmiş galiba...”

“Diyarbakır'da bir sabah... eski zamanda... bir güünün... dedemin annesi Satı Nene'm, temizlik yapıyormuş. Yüklükteki yatağı yorganı havalandırmak için bahçeye çıkarmış. Tam o anda yatakların arasında sert bir cisim değıyor eline. Bir de baksın, ne görsün: Yılan yumurtaları... Nenem dokunmuyor onlara, temizliğe devam ediyor, bir yandan yumurtalarını kontrol etmeye gelen yılanı izliyor...”

“Yılan yüklüğe geliyor, bakıyor ki yumurtaları yok, kapı önündeki süt güğümlerinin her birine teker teker zehrini akıtıyor.

“Nenem güğümlere dokunmuyor, bekliyor.

“Akşam oluyor... Nenem temizliği bitirmiş, yatakları, yorganları yüklükteki yerlerine koymuş. Yılan son bir kez kontrole geliyor, bir de bakıyor ne görsün, yumurtalarına bir şey olmamış...”

“Bir şey olmamış ha, doğruu zehrini boşalttığı güğümlere gidiyor yılan, tıslıdayarak deviriyor onları, teker teker...”

Fırat, içindeki korkağa, “Ah işte bu masalı hatırladığım iyi oldu, yılan iyi bir hayvan demek ki,” dedi. Gelgelelim, korkak yatışacak gibi değildi.

“Uuuuu!..” sesini bir kez daha işittiğinde, yorganı ta tepesine çekerek ikinci masalı düşünmeye başladı. Dü-

şündü, düşündü, ı-ih, çıkaramadı. Meğer ne zormuş masal anlatmak!

“Hah işte buldum!” diye bağırdı, epey bir debelenmeden sonra.

Hah-işte-buldum-masalı şöyle bir şeydi:

Bir çiftlikte bir ahır dolusu inekle bir çiftçi yaşıyormuş. Çiftçi, inekleri her işe koşar, bağırs çağrış her dediğini yaptırırmış. İnekler, sabah tan vaktinden gece yaralarına kadar çalışmış. Boğaz tokluğuna, hiçbir ödül almaksızın, hiçbir güzel söz işitmeksizin.

Kış gelmiş. Kar yağmış. Yiyecek iyice azalmış. Yakındaki ormanda yaşayan kurtlar aç kalmış. Başlamışlar çiftliğe saldırmaya.

Bir, iki, üç... Çiftçi bakmış ki, her gün bir hayvan daha ölüyor, bir akşam tüm inekleri ahıra toplayıp demiş ki: “Başınızın çaresine bakmayı öğrenin, kuvvetlenin artık. Görüyorsunuz, ben sizi koruyamıyorum.”

Ertesi sabah inekler aralarında toplantı yaparak karar almış ve demişler ki, sahiden de başımızın çaresine bakmayı öğrenmemiz gerek. Kuvvetli olmalıyız artık.

O günden sonra, her gece ormandaki kurtlar çiftliğe saldırmış ve her gece inekler kendilerini aslanlar gibi savunmuş.

Hiç ölü inek yok.

Kurtlar, yeniden, yeniden saldırmışlar, hiç ölü inek yok.

Kurtlar bakmış ki böyle olmayacak, şanslarını başka çiftliklerde aramaya karar vermişler.